

KIRJALLINEN KYSYMYS 210/2010 vp

Viivästyskoron enimmäiskertymän rajaaminen

Eduskunnan puhemiehelle

Taloudellisen taantuman myötä suomalaisten ylivelkaantuminen on lisääntynyt. Kotitaloudet ovat ottaneet suuria lainoja, erityisesti ylimitoitettuja asuntolainoja, jättämättä joustovaraa heikentyvään taloustilanteeseen. Ekonomistit ovat arvioineet, että kotitalouksien velkaantumisaste on noussut pitkäaikaista trendiä korkeammaksi.

Kun ylivelkaantunut joutuu maksuvaikeuksiin, velkapääomaa kasvattavat viivästyskorko sekä perimis- ja oikeudenkäyntikulut. 1990-luvun laman seurauksena moni velkaantunut joutui ylivoimaiseen tilanteeseen, kun viivästyskorko kasvatti velan moninkertaiseksi alkuperäisestä velkasummasta.

Korkolaissa säädetään viivästyskoron sovitte-
lusta. Sovittelun edellytyksenä on muun muassa se, että sovitteluun on painavat perusteet ottaen huomioon viivästyskoron määrä suhteessa velallisen taloudelliseen asemaan eikä maksuviivästyminen johdu velallisen ilmeisen kevytmielisestä suhtautumisesta velkaantumiseen tai velkojen maksuun. Sovittelusäännöksellä on pyritty kohtuullistamaan juuri niitä tilanteita, joissa viiväs-

tyskorko on johtanut velallisen kannalta toivotto-
maan tilanteeseen.

Sovittelusääntö on sinänsä velallisen kannalta hyvä. Oikeudenmukaiselta ja kohtuulliselta tuntuisi kuitenkin se, että viivästyskoron kertymä olisi rajattu myös lailla esimerkiksi niin, että se ei saisi ylittää alkuperäisen velkapääoman kaksinkertaista määrää. Poikkeuksena tästä rajauksesta voisivat olla ne tilanteet, joissa on kyseessä velallisen ilmeisen kevytmielinen suhtautuminen velkojen maksuun. Koron enimmäismäärää rajaamalla tuettaisiin velallisen mahdollisuutta selviytyä velkataakan alta normaalielämään ja mahdollisuutta motivoitua työelämään paluuseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjär-
jestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomai-
sen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyk-
sen:

Aikooko hallitus rajata viivästyskoron enimmäiskertymää ylivelkaantuneiden tilanteen kohtuullistamiseksi?

Helsingissä 19 päivänä maaliskuuta 2010

Tarja Tallqvist /kd
Sari Palm /kd
Päivi Räsänen /kd

Leena Rauhala /kd
Bjarne Kallis /kd
Kari Kärkkäinen /kd

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Herra puhemies, olette toimitaneet asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Tarja Tallqvistin /kd ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 210/2010 vp:

Aikooko hallitus rajata viivästyskoron enimmäiskertymää ylivelkaantuneiden tilanteen kohtuullistamiseksi?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Kuten kirjallisessa kysymyksessä mainitaan, korkolaissa (633/1982) on säännös, joka mahdollistaa viivästyskoron sovittelun. Sovittelusäännöksen tehokkuutta on kuitenkin omiaan vähentämään oikeudenkäyntikuluriski sekä se, että velkaongelmat usein passivoittavat velallista. Tämän johdosta hallitus katsoikin vuonna 2009 aiheelliseksi muuttaa korkolain säännöstä, joka mahdollisti lakisääteistä viivästyskorkoa korkeamman koron perimisen sellaisissa luotoissa, joiden juoksuaikainen korko on suurempi kuin lakisääteinen korko (HE 64/2009 vp). Lainmuutos tuli voimaan 1 päivänä helmikuuta 2010.

Muutoksella rajoitettiin velkojan oikeutta periä lakisääteistä viivästyskorkoa korkeampaa korkoa ajallisesti niissä tilanteissa, joissa velalli-

sen sitoumus liittyy kulutusluottoa tai muuta kulutushyödykettä koskevaan elinkeinonharjoittajan ja kuluttajan väliseen sopimukseen taikka sellaiseen sopimukseen, jonka perusteella velallinen ostamalla tai vuokraamalla hankkii asunnon itseään tai perheenjäseniään varten. Uuden säännöksen mukaan lakisääteistä viivästyskorkoa suurempaa korkoa saa periä enintään noin puolen vuoden ajan siitä, kun luotto on kokonaisuudessaan erääntynyt tai, jos velkomustuomio annetaan tätä ennen, tuomion antamiseen asti. Uudistus helpottaa sellaisten velallisten asemaa, joilla on vaikeuksia selvittää kulutusluottojen takaisinmaksusta ajallaan, ja on siten osaltaan ehkäisemässä ylivelkaantumista ja syrjäytymistä.

Jos viivästyskorot ovat johtaneet ylivelkaantumiseen, käytettävissä ovat myös yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) mukaiset keinot muun muassa leikata sekä velan pääomaa että viivästyskorkoja ja muita kertyneitä luottokustannuksia. Sekä velkajärjestelyjen keinoja että edellytyksiä koskevien säännösten ajanmukaisuutta selvitetään parhaillaan oikeusministeriön asettamassa työryhmässä. Työryhmän on saatava työnsä valmiiksi vuoden loppuun mennessä.

Helsingissä 31 päivänä maaliskuuta 2010

Oikeusministeri Tuija Brax

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Herr talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 210/2010 rd undertecknat av riksdagsledamot Tarja Tallqvist /kd m.fl.:

Tänker regeringen begränsa den högsta influtna dröjsmålsräntans belopp för att hjälpa upp situationen för överskuldsetta?

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Så som nämns i spörsmålet är det enligt räntelagen (633/1982) möjligt att jämka dröjsmålsräntan. Risken för rättegångskostnader och det faktum att skuldproblem ofta passiverar en gäldenär bidrar dock till att minska jämningsbestämmelsens effekt. Därför ansåg regeringen år 2009 att det var motiverat att ändra den bestämmelse i räntelagen som gjorde det möjligt att ta ut en ränta som var högre än den lagfästa dröjsmålsräntan i sådana fall där den löpande räntan på skulden var större än den lagstadgade dröjsmålsräntan (RP 64/2009 rd). Lagändringen trädde i kraft den 1 februari 2010.

Genom ändringen begränsades borgenärens rätt att ta ut den högre dröjsmålsräntan tidsmässigt i sådana situationer där gäldenärens förbin-

delse hör samman med ett avtal mellan en näringsidkare och en konsument om konsumentkredit eller någon annan konsumtionsnyttighet eller ett avtal genom vilket gäldenären skaffar en bostad för sig själv eller sina familjemedlemmar genom köp eller hyrning. Enligt den nya bestämmelsen får en ränta som är större än den lagstadgade dröjsmålsräntan tas ut högst i ca ett halvt år efter det att hela skulden har förfallit till betalning eller, om dom meddelas i indrivningsärendet före denna tidpunkt, fram till det att en dom meddelas i ärendet. Reformen underlättar sådana konsumenters ställning som har svårigheter att i tid klara av återbetalningen av konsumentkrediter och på detta sätt bidrar ändringen till att förebygga överskuldssättning och marginalisering.

Om dröjsmålsräntorna har lett till överskuldssättning kan också metoderna enligt lagen om skuldsanering för privatpersoner (57/1993) tillämpas. Enligt dessa kan bl.a. både skuldkapitalet och dröjsmålsräntan och andra kreditkostnader minskas. En arbetsgrupp som justitieministeriet har tillsatt håller som bäst på att utreda om bestämmelserna om metoderna och förutsättningarna för skuldsanering borde moderniseras. Arbetsgruppen ska slutföra sitt arbete före slutet av året.

Helsingfors den 31 mars 2010

Justitieminister Tuija Brax